

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
20 15 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи наукових досліджень

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2015 – 2016 навчальний рік

2015 – 2016 навчальний рік

Робоча програма: «Основи наукових досліджень» за напрямом підготовки «Корекційна освіта, (Логопедія)».

Розробники: Таран Оксана Петрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від “25” серпня 2015 року № 1

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
_____ (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини _____ Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план навчальної дисципліни

III. Програма

Змістовий модуль I. **МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Змістовий модуль II. **ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ**

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Основи наукових досліджень»

V. Плани практичних занять

VI. Завдання для самостійної роботи

Картка самостійної роботи студента

VII. Індивідуальна науково-дослідна робота

VIII. Система поточного та підсумкового контролю

IX. Методи навчання

X. Рекомендована література

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Основи наукових досліджень» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни.

Здобуття студентом кваліфікаційного рівня за певною спеціальністю передбачає наявність у нього вмінь та навичок методологічно обґрунтовано організовувати, проводити та впроваджувати результати науково-пошукових досліджень.

Мета курсу – ознайомити з основами наукових досліджень, систематизувати знання про методи теоретичного та емпіричного дослідження, сформулювати навички до організації та проведення наукових досліджень.

Завдання курсу:

- розкриття базові засади наукових досліджень;
- ознайомлення з принципами, етапами та методами наукових досліджень;
- сприяння формуванню професійно важливих навичок до науково-дослідної діяльності корекційного педагога (логопеда).

Вивчення лекційного курсу та індивідуальної навчально-дослідницької роботи студентів спрямовано на **засвоєнні таких знань:**

- історія виникнення та становлення наукових знань;
- методологічні аспекти наукових досліджень;
- принципи, методи та етапи наукового дослідження;
- сутність педагогічного експерименту;
- базові метод математичної статистики;
- форми представлення результатів дослідження;
- основні вимоги до написання та оформлення кваліфікаційних студентських робіт;
- особливості оформлення та представлення результатів наукових досліджень.

Опанування курсу під час семінарських занять та самостійної роботи студенти повинні сприяти формуванню низки **практичних навичок:**

- здатність до організації наукових досліджень;
- здатність до самостійного проведення дослідження, обробки емпіричних даних та інтерпретації результатів дослідження;
- здатність до написання курсових робіт, статей, тез доповідей.

Кількість годин відведених навчальним планом становить 72 години, з них: лекції – 16 годин, семінарські – 14 годин, індивідуальні – 4 години, модульний контроль – 4 години, самостійна робота – 36 годин.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» завершується заліком.

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань: 0101 "Педагогічна освіта" (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки: 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)» (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність _____	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 72		5-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-професійний рівень: <u>перший (бакалаврський)</u>	16 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		40 год.	год.
		Модульний контроль	
		4 год.	
		Вид контролю:	
залік			

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Тема заняття	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні:	лекції	семінарські, практичні	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовний модуль I								
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ								
1.	Сутність науки як сфери людської діяльності	6	2	2			4	
2.	Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі	8	4	2	2		4	
3.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	6	2	2			4	
4.	Емпіричне дослідження	8	4	2	2		4	
5.	Методи математичної статистики	8	4	2	2		4	
6.	Форми подання та інтерпретації результатів дослідження	8	4	2	2		4	
Разом:		48	20	12	8	2	24	2
Змістовний модуль II								
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ								
7.	Науково-дослідницька робота студентів	10	4	2	2		6	
8.	Написання та оформлення наукових робіт	10	4	2	2		6	
Разом:		24	8	4	4	2	12	2
Усього за навчальним планом:		72	28	16	12	4	36	4

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Лекція 1. Наука як сфера людської діяльності (2 години).

Поняття про науку. Загальні поняття та визначення. Історичні передумови виникнення науки. Поняття про наукове мислення. Системність у науковому пізнанні. Класифікація наук. Організація наукової діяльності в Україні.

Основні поняття: наука, знання, пізнання, наукове мислення, системність.

Лекція 2. Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі (2 години).

Наукове дослідження. Класифікація наукових досліджень. Процес наукового дослідження: характеристика, етапи. Поняття про методологію дослідження: види, функції наукових досліджень. Загальнонаукові принципи. Методи та техніка наукових досліджень. Методологія теоретичних досліджень. Методологія емпіричних досліджень.

Основні поняття: метод, етапи наукового дослідження, наукові принципи, методи теоретичні, методи емпіричні.

Семінарське заняття 1. Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі (2 години).

Лекція 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень (2 години)

Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі. Техніка роботи зі спеціальною літературою. Теоретичні методи дослідження: узагальнення, аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, ідеалізація, формалізація, аксіоматичний та системний методи, метод моделювання. Створення теоретичних моделей у психології.

Основні поняття: джерела інформації, теоретичні методи дослідження.

Лекція 4. Емпіричне дослідження (2 години)

Сутність педагогічного експерименту. Постановка наукової проблеми. Оформлення об'єкту та предмету дослідження. Гіпотеза дослідження. Завдання дослідження. Визначення залежної та незалежної змінних. Методи здобуття емпіричного матеріалу. Види емпіричного дослідження. Основна і контрольна група досліджуваних. Пілотажне дослідження. Поняття про вибірку досліджуваних. Констатуючий та формуючий експеримент.

Основні поняття: наукова проблема, об'єкт, предмет, метод, мета, завдання дослідження, пілотажне дослідження, емпіричне дослідження, констатуючий експеримент, формуючий експеримент.

Семінарське заняття 2. Емпіричне дослідження (2 години)

Лекція 5. Методи математичної статистики (2 години).

Сутність математичної статистики. Методи первинної та вторинної статистичної обробки результатів. Кореляційний аналіз та його специфіка застосування. Параметричні методи порівняння двох вибірок. Педагогічна технологія оцінювання ефективності нових методів навчання та виховання за допомогою непараметричних критеріїв.

Основні поняття: середнє арифметичне, коефіцієнт кореляції, фактор, дисперсія.

Семінарське заняття 3. Методи математичної статистики (2 години).

Лекція 6. Форми подання та інтерпретації результатів дослідження (2 години).

Форми подання результатів дослідження: таблиці, діаграми, графіки, схеми. Правила оформлення результатів наукового дослідження. Інтерпретація результатів дослідження. Написання висновків стосовно результатів дослідження.

Основні поняття: таблиці, діаграми, графіки, схеми, інтерпретація результатів.

Семінарське заняття 4. Форми подання та інтерпретації результатів дослідження (2 години).

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Лекція 8. Науково-дослідна робота студентів (2 години)

Сутність науково-дослідної роботи студентів. Реферат, курсова, дипломна, магістерська робота. Загальні рекомендації щодо оформлення кваліфікаційних робіт. Вимоги до формулювання назви кваліфікаційних робіт. Вимоги до формулювання складових роботи. Особливості співвідношення розділів у кваліфікаційній роботі. Формулювання висновків до розділів і загальних розділів. Вимоги щодо форматування роботи. Особливості використання наукового стилю мовлення в науково-дослідній праці: вимоги до наукового стилю. Основні вимоги до реферування та цитування літератури. Поняття про авторські права.

Основні поняття: науковий стиль мовлення, культура оформлення наукової роботи, кваліфікаційна робота.

Семінарське заняття 5. Науково-дослідна робота студентів (2 годин).

Лекція 9. Написання та оформлення наукових робіт (2 години).

Особливості представлення результатів науково-дослідної роботи. Поняття про наукову статтю та її структуру. Тези доповіді на науковій конференції. Особливості підготовки наочного матеріалу для захисту результатів дослідження: комп'ютерні презентації, слайдові доповіді, стендові доповіді. Особливості оформлення науково-дослідних робіт. Монографія.

Основні поняття: стаття, тези, монографія, науковий звіт.

Семінарське заняття 6. Написання та оформлення наукових робіт (2 години).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Основи наукових досліджень» Разом: 72 годин: 16 годин – лекції, 12 години – семінарські заняття, 36 годин – самостійна робота, 4 години – індивідуальна робота, 4 години – модульні роботи.

Модулі	Модуль I						Модуль II	
Назва модуля	МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ						ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ	
Кількість балів за модуль	160 (балів)						84 (балів)	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій (1 бал за відвідування)	Сутність науки як сфери людської діяльності	Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	Емпіричне дослідження	Методи математичної статистики	Форми подання та інтерпретації результатів дослідження	Науково-дослідницька робота студентів	Написання та оформлення наукових робіт
Семінарські		1		2	3	4	5	6
Семінарські заняття		Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі		Емпіричне дослідження	Методи математичної статистики	Форми подання та інтерпретації результатів дослідження	Науково-дослідницька робота студентів	Написання та оформлення наукових робіт
Бали		10+1		10+1	10+1	10+1	10+1	10+1
Самостійна робота	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	15 (балів)	15 (балів)	10 (балів)	10 (балів)
ІНДЗ	30 (балів)							
Види поточного контролю	Модульний контроль 1 (25 балів)						Модульний контроль 2 (25 балів)	
	Залік 244 = 100, коефіцієнт 2,44							

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Семінарське заняття 1. Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Охарактеризувати основні етапи розвитку науки
2. Проаналізувати різні підходи до класифікації наук
3. Розгляньте базові наукові принципи.
4. Дайте загальну характеристику етапам наукового дослідження.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
2. Дружинин В. Н. Структура и логика психологического исследования / Дружинин В. Н. – М.: ИП РАН, 1994. (бібліотека університету)
3. Дружинин В. Н. Экспериментальная психология / Дружинин В. Н. — СПб: Издательство «Питер», 2000. (бібліотека університету)
4. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
5. Копнин П. В. Гносеологические и логические основы науки / Копнин П. В. – М., 1974.
6. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападівська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39с.
7. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
8. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (бібліотека університету)
9. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Цехмістрова Г.С. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)

Семінарське заняття 2. Емпіричне дослідження (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Сутність педагогічного експерименту.
2. Методологічні засади дослідження: об'єкт, предмет, мета, гіпотеза, завдання.
3. Теоретичні методи дослідження.
4. Емпіричні методи дослідження.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
2. Дружинин В. Н. Структура и логика психологического исследования / Дружинин В. Н. – М.: ИП РАН, 1994. (бібліотека університету)
3. Дружинин В. Н. Экспериментальная психология / Дружинин В. Н. — СПб: Издательство «Питер», 2000. (бібліотека університету)

4. Євдокимов В.І. Педагогічний експеримент: Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / Євдокимов В.І., Агапов Т.П., Гавриш І.В., Олійник Т.О. – Харків: «ОВС», 2001. – 148 с. (бібліотека університету)
5. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
6. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Кушнарєнко Н.М. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
7. Методология и методы психолого-педагогического исследования: Учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений / С.Я.Харченко, Н.С.Кратинев, В.А.Кратинова. – М.: Академия, 2001.
8. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика / Немов Р.С. – М.: Просвещение, 1995.
9. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападівська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39с.
10. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
11. Поздеев В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Поздеев В.А. – К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)
12. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (бібліотека університету)
13. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Цехмістрова Г.С. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)

Семінарське заняття 3. Методи математичної статистики (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Методи первинної обробки результатів дослідження: середнє арифметичне, дисперсія, мода, медіана.
2. Методи вторинної обробки результатів: кореляційний аналіз, t-критерій Стьюдента, χ^2 -критерій.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Айвазян С. А. Прикладная статистика: основы моделирования и первичная обработка данных / Айвазян С. А., Енюков И. С., Мешалкин Л. Д.М.: Финансы и статистика, 1983.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
3. Дружинин В. Н. Экспериментальная психология / Дружинин В. Н. — СПб: Издательство «Питер», 2000. (бібліотека університету)
4. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика / Немов Р.С. – М.: Просвещение, 1995.

Семінарське заняття 4. Форми подання та інтерпретації результатів дослідження (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Особливості оформлення результатів у таблиці.
2. Особливості побудови діаграм, графіків, схем.
3. Інтерпретація результатів дослідження.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
2. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
3. Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Кушнарченко Н.М. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
4. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападовська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39с.
5. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
6. Поздеев В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Поздеев В.А. – К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)
7. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (бібліотека університету)
8. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Цехмістрова Г.С. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Семінарське заняття 5. Науково-дослідна робота студентів (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Загальна характеристика написання курсової роботи.
2. Вибір теми та актуальність наукового дослідження.
3. Планування емпіричного дослідження.
4. Оформлення теоретичної та емпіричної частини.
5. Висновки, додатки, список джерел: зміст та оформлення.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
2. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
3. Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Кушнарченко Н.М. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
4. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападовська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39с.
5. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
6. Поздеев В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Поздеев В.А. – К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)
7. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (бібліотека університету)
8. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Цехмістрова Г.С. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)

Семінарське заняття 6. Написання та оформлення наукових робіт (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Написання та оформлення статті.
2. Написання та оформлення тез доповіді.

3. Загальна характеристика виступу на науковій конференції.
II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
2. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Кушнарєнко Н.М. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
3. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападівська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39с.
4. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
5. Поздєєв В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Поздєєв В.А. – К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)
6. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (бібліотека університету)
7. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Цехмістрова Г.С. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Тема 1. Сутність науки як сфери людської діяльності (2 години)

Завдання:

1. Створіть словник термінів наукового пізнання 20 визначень. Вкажіть використані джерела.
2. Створіть каталог періодичних видань, електронних ресурсів за вашим напрямом підготовки.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 2. Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі (2 години).

Завдання:

1. Охарактеризуйте один з наукових принципів: розкрийте його сутність, вчених які його розробляли, значення для психолого-педагогічної галузі. Обґрунтуйте свої думки. Вкажіть використані джерела.
2. Створіть схему взаємозв'язків методів наукового пізнання. Обґрунтуйте свою думку. Вкажіть використані джерела.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень (2 години).

Завдання:

1. Визначте 5 основних правил роботи з першоджерелами. Обґрунтуйте свої думки. Вкажіть використані джерела.
2. Зробіть конспект наукового першоджерела (теми, параграфу, глави, розділу). Вкажіть джерело, автора, опрацьовані сторінки. Конспект подати разом з ксероксом, або електронним варіантом першоджерела.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 4. Емпіричне дослідження (2 години)

Завдання:

1. Розробіть методологічний апарат власного курсового дослідження: тема, мета,

- об'єкт, предмет, робоча гіпотеза, завдання, етапи та методи дослідження.
2. Розробіть план курсової роботи з обраної проблематики.
Форма подання: у вигляді таблиці, структурованого опису.
Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 5. Методи математичної статистики (2 години).

Завдання:

1. Самостійно застосуйте методи первинної обробки даних. Обрахуйте ряд з довільних 10 чисел (можна припустити що це успішність у навчанні 10 учнів): середнє арифметичне, дисперсію, квадратичне відхилення, моду, медіану. Інтерпретуйте отримані данні.
2. Самостійно застосуйте методи вторинної обробки результатів. Для двох вибірок з 10 довільних чисел (можна припустити, що це показники уваги та пам'яті дітей) обрахуйте коефіцієнти кореляції Пірсона та Спірмена. Інтерпретуйте отримані данні.
3. Порівняйте дві вибірки з 10 довільних чисел (можна припустити, що це показники уваги до корекційної програми та після) за допомогою t-критерію Стьюдента, χ^2 -критерію. Інтерпретуйте отримані данні.

Форма подання: у вигляді таблиці, опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 6. Форми подання та інтерпретації результатів дослідження (2 години).

Завдання:

1. Створіть теоретичну модель (схему) базових понять, компонентів тощо стосовно вашої тематики курсового дослідження. Обґрунтуйте вашу думку.
2. Організуйте умовні результати дослідження (задаються викладачем) у таблиці, графіки, діаграми. Інтерпретуйте результати дослідження.
3. Розробіть власну проблемну задачу з результатами дослідження з завданням створення таблиць, схем, діаграм та інтерпретації результатів.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Тема 7. Науково-дослідна робота студентів (2 години)

Завдання:

1. Здійсніть порівняльну характеристику реферату, курсової та магістерської роботи. Обґрунтуйте свою думку. Наведіть використані джерела.
2. Складіть список джерел з тематики вашої курсової роботи та оформте його відповідно вимогам.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Семінарське заняття 5. Науково-дослідна робота студентів (2 годин).

Тема 8. Написання та оформлення наукових робіт (2 години).

Завдання:

1. На основі статті з тематики курсового дослідження створити тези доповіді. Подати ксерокс чи електронний варіант статті та надруковані тези доповіді.
2. Підготувати доповідь з проблеми вашого курсового дослідження на основі здійсненого теоретичного аналізу.

Форма подання: у вигляді структурованого опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності бакалаврів, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Завдання для індивідуальної навчально-дослідної роботи

На основі теоретичного аналізу підготувати вступ та перший теоретичний розділ з курсового дослідження відповідно всім вимогам до змістовного наповнення структури та оформлення. Методичні рекомендації щодо написання та оформлення курсових робіт надаються кафедрою та вивчаються впродовж даного навчального курсу.

Оцінювання:

1. Змістовність, логічність, ґрунтовність, структурованість роботи – 20 балів:
2. Оформлення відповідно вимог . Кількість сторінок 15(5 балів).
3. Презентація перед групою: змістовність, зрозумілість, орієнтація у матеріалі, цікавість, легкість сприймання, висловлювання власної думки, аналіз та узагальнення матеріалу. Тривалість презентації 5 хвилин. (5 балів).

Орієнтовна тематика:

1. Особливості ігрової діяльності молодших дошкільників з порушеннями мовлення.
2. Особливості пам'яті старших дошкільників з порушеннями мовлення.
3. Особливості уяви старших дошкільників з порушеннями мовлення.
4. Особливості самооцінки старших дошкільників з порушеннями мовлення.
5. Особливості сімейної ситуації розвитку дошкільників з порушеннями мовлення.
6. Особливості уваги старших дошкільників з порушеннями мовлення.
7. Особливості мислення старших дошкільників з порушеннями мовлення.
8. Особливості комунікативної діяльності дошкільників з порушеннями мовлення.
9. Особливості інтелектуальної готовності до шкільного навчання дітей з порушеннями мовлення.
10. Особливості мотиваційної готовності до шкільного навчання дітей з порушеннями мовлення.
11. Особливості сформованості довільності молодших школярів з порушеннями мовлення.
12. Особливості особистості молодших школярів з порушеннями мовлення.
13. Особливості уяви молодших школярів з порушеннями мовлення.
14. Особливості мислення молодших школярів з порушеннями мовлення.
15. Особливості пам'яті молодших школярів з порушеннями мовлення.
16. Особливості зв'язного мовлення молодших школярів з порушеннями мовлення.
17. Особливості агресивності підлітків з порушеннями мовлення.
18. Особливості акцентуацій характеру підлітків з порушеннями мовлення.
19. Особливості взаєностосунків в колективі підлітків з порушеннями мовлення.
20. Особливості ставлення батьків до дітей з порушеннями мовлення.
21. Особливості невербального інтелекту підлітків з порушеннями мовлення.
22. Особливості самооцінки підлітків з порушеннями мовлення.
23. Особливості особистості педагогів, що працюють з дітьми з порушеннями розвитку.
24. Особливості професійної спрямованості підлітків з порушеннями мовлення.
25. Особливості соціальної компетентності підлітків з порушеннями мовлення.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Основи наукових знань» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	8
2.	Відвідування семінарських занять	6
3.	Робота на семінарському занятті	60
4.	Модульні контрольні роботи (1, 2)	50
5.	Самостійна робота	90
6.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30
	Коефіцієнт = 2,44	244 = 100
Підсумковий рейтинговий бал		100

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентом застосовуються такі методи:
Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: письмове опитування; конспект.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Залік
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	F	не зараховано
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX	

60 – 68	«достатньо»	Е	зараховано
69-74	«задовільно»	D	
75 – 81	«добре»	С	
82-89	«дуже добре»	В	
90 – 100	«відмінно»	А	

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

Словесні: пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
2. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
3. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Кушнарєнко Н.М. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
4. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападовська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39с.
5. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
6. Поздєєв В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Поздєєв В.А. – К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)
7. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (бібліотека університету)
8. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Цехмістрова Г.С. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)

Додаткова:

1. Айвазян С. А. Прикладная статистика: основы моделирования и первичная обработка данных / Айвазян С. А., Енюков И. С., Мешалкин Л. Д.М.: Финансы и статистика, 1983.
2. Дружинин В. Н. Структура и логика психологического исследования / Дружинин В. Н. – М.: ИП РАН, 1994. (бібліотека університету)
3. Дружинин В. Н. Экспериментальная психология / Дружинин В. Н. — СПб: Издательство «Питер», 2000. (бібліотека університету)
4. Євдокимов В.І. Педагогічний експеримент: Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / Євдокимов В.І., Агапов Т.П., Гавриш І.В., Олійник Т.О. – Харків: «ОВС», 2001. – 148 с. (бібліотека університету)
5. Копнин П. В. Гносеологические и логические основы науки / Копнин П. В. – М., 1974.
6. Методология и методы психолого-педагогического исследования: Учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений / С.Я.Харченко, Н.С.Кратинов, В.А.Кратинова. – М.: Академия, 2001.
7. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика / Немов Р.С. – М.: Просвещение, 1995.